

45.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW
WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 20 stycznia 1930 r.

**wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu
i Handlu o barwieniu artykułów żywności i przed-
miotów użytku.**

Na podstawie art. 8 punkty a), b), c) i e) roz-
porządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia
22 marca 1928 r. o dozorcze nad artykułami żywno-
ści i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36,
poz. 343) zarządza się co następuje:

Rozdział I.**Barwienie artykułów żywności, przeznaczonych
do obiegu.****§ 1.** Zabrania się barwienia:

- a) mięsa, ryb, wyrobów i konserw mięsnych
i rybnych oraz jelit, używanych na powłoki
do wyrobów mięsnych;
- b) herbaty, kawy i przypraw korzennych;
- c) mleka, śmietany, śmietanki;
- d) olejów jadalnych;
- e) miodu pszczelnego.

§ 2. Wino, koniak, winiak, rum, arak, miód
do picia, piwo i ocet mogą być barwione tylko kar-
melem.**§ 3.** Artykuły żywności, poza wyszczególnio-
nemi w § 1 i 2, mogą być barwione tylko barwnika-

mi, nieszkodliwymi dla zdrowia. Ilość użytego barwnika nie może przekraczać ilości, ściśle potrzebnej do osiągnięcia właściwego zabarwienia.

§ 4. Zabrania się barwienia artykułów żywności, o ile barwienie to miałyby na celu ukrycie składu, własności (złej jakości względnie zepsucia) lub wartości odżywczej tych artykułów.

§ 5. Wyroby z ciasta (makarony, kluski i t. p.), wyroby cukiernicze, cukry, przetwory owocowe i jarzynowe, naturalne tłuszcze jadalne, wódki, likiery i napoje chłodzące, wprowadzane w obieg w oryginalnym opakowaniu firmy wytwórcy lub hurtowego sprzedawcy, o ile są barwione, muszą być zaopatrzone w etykietę z wyraźnym napisem na niej „barwione”.

Przepis ten nie dotyczy detalicznego handlu wyrobami cukierniczymi i cukrami.

§ 6. Barwnikami, nieszkodliwymi dla zdrowia, a przeznaczonymi do barwienia artykułów żywności, są następujące:

A. Naturalne barwniki organiczne:

- 1) substancje barwiące, pochodzące z jadalnych owoców bądź z jadalnych produktów roślinnych,
- 2) szafran,
- 3) orlean (annato),
- 4) alkanna,
- 5) koszenilla i czerwień koszenillowa (karmin),
- 6) drzewo sandałowe,
- 7) orselja i pasta orseljowa,
- 8) chlorofil,
- 9) indygo naturalne oraz syntetyczne,
- 10) sok lukrecji,
- 11) karmiel,
- 12) drzewo kampeżowe i wyciąg z niego,
- 13) sumak i wyciąg z niego.

B. Sztuczne barwniki organiczne:

- 1) **Żółcień kwaśna** = sól sodowa kwasu amidoazobenzenosulfonowego (jaune solide, Säuregelb R, Ehtgelb R, G, S, Neugelb L);
- 2) **Chryzoidyna** = chlorowodorek dwuamidoazobenzenu (chrysoïdine G, R, I, Y);
- 3) **Auramina O** = chlorowodorek amido-czterometylo-para-amido-dwufenylometanu (pyoctaninum aureum);
- 4) **Sudan I** = benzeno-azo- β -naftol (orange G, orange fettlöslich, jaune foncé, soluble dans les graisses, sudan I tłuszczowy);
- 5) **Sudan G** = anilino-azo-rezorcyna (chrysoïne insoluble, fettorange);
- 6) **Barwniki tłuszczowe** typu dwu-metylo-anilino-azo-benzenu;
- 7) **Tropeolina 000 Nr. 1** = sól sodowa kwasu α -naftolo-azo-benzenosulfonowego (orange I, S, R, extra, orange de naphthol);
- 8) **Tartracyna** = sól sodowa kwasu 1-p-sulfoksy-fenyl-3-karboksyl-4-p-sulfoksy-fenyl-hydrazono-5-pyrazolonowego (jaune tartrique, tartrazine O, hydrazingelb O);
- 9) **Oranż L** = sól sodowa kwasu paraksyleno-azo-2-naftolo-6-sulfonowego (ponceau G,

- brillantorange R, scharlach R, xylidin-orange, orange N, xylidinscharlach);
- 10) **Fuksyna** = chlorowodorek rozaniliny (rouge d'aniline, roseine, rubine, brillantfuchsin, magenta);
  - 11) **Fuksyna kwaśna** = kwaśna sól sodowa lub wapniowa kwasu rozanilino-dwusulfonowego (säurefuchsin, fuchsin S, rubin S, acid magenta);
  - 12) **Rocealina** = sól sodowa kwasu azo- β -naftolo- α -naftyl-amino-sulfonowego (rauracienne, rouge I, rubidine, cérasine, orcelline Nr. 4, echtrot A, O, brillantrot, cardinal red);
  - 13) **Czerwienie „bordo” i „ponso”** = produkty kondensacji kwasu β -naftolo-dwusulfonowego z dwuazonowymi związkami ksylołu i innych wyższych pochodnych benzenu (bordeaux B, L, G, R extra, echtrot B, cérasine, rouge B, ponceau R, 2R, G, J, GR, brillant-ponceau G, xylidinscharlach, scarlet 2R, scharlachrot 4R extra, Victoriascharlach 4R extra, ponceau 6R);
  - 14) **Kocceina nowa** = kwas 1,4-naftylaminosulfono-azo-2,6,8-naftolodwusulfonowy (rouge cochenille, neucoccin, cochenillerot A, croceinscharlach 4B, X, ponceau 4R);
  - 15) **Ponso 3R** = sól sodowa kwasu pseudokumolo-azo-2-naftolo-3,6-dwusulfonowego (ponceau 3R, rouge de cumidine, cumidinscharlach);
  - 16) **Amarant** = sól sodowa kwasu naftiono-azo-2-naftolo-3,6-dwusulfonowego (azorubine, oenanthinine, echtrot D, EB, NS, azosäurerubin, bordeaux, bordeaux DH, S, naphtholrot O, victoriarubin, wollrot extra, acid crimson);
  - 17) **Erytrozyna** = sól sodowa lub potasowa czterojodofluoresceiny (pyrosine, iodéosine);
  - 18) **Eozyna wodna** = sól sodowa lub potasowa czterobromofluoresceiny;
  - 19) **Eozyna alkoholowa** = sól potasowa eteru etylowego czterobromofluoresceiny (éosine S, BB, spritéosin, rose à l'alcool, primerose, primerose à l'alcool);
  - 20) **Floksyna P** = sól sodowa lub potasowa cztero-bromo-dwuchlorofluoresceiny (phloxine, érythrosine BB, new pink);
  - 21) **Błękit anilinowy** = chlorowodorek, siarczan lub octan trójfenylorozaniliny względnie trójfenylo-para-rozaniliny (bleu lumière, bleu de gentiane, gentianablau 6B, spritblau, spritblau S, F, C, opalblau, lichtblau);
  - 22) **Błękit czysty wodny** = sól sodowa, amonowa lub wapniowa dwuoksy-antrachinono-chinolinowa (wasserblau, bleu de chine, bleu marine);
  - 23) **Błękit alizarynowy** = dwuoksy-antrachinono-chinolina (alizarinblau A, F, R, AB, GW, RR, DNW);
  - 24) **Indygotyna i karmin indygowy** = sól sodowa kwasu indygodwusulfonowego;
  - 25) **Indulina** = pochodna sulfonowa błękitu azo-dwufenylowego i jej sole sodowe (bleu solide R, 3R, bleu de Bengale, echtblau B, 6B,

R, 3R, solidblau RR et B, blau OB wasserlöslich, nigrosin wasserlöslich);

- 26) **Fiolet metylowy B i 2B** = chlorowodorek pięciometylo i sześciometylo - para - rozaniliny (méthylviolett V 3, violet de Paris, pariserviolett, violet 3B extra);
- 27) **Zieleń światłoodporna SF żółtawa** = sól sodowa kwasu dwumetylo - dwubenzyl - dwuamido - trójfenylo - karbinolo - trójsulfonowego (lichtgrün SF gelblich, vert acide JJ, säuregrün D, grünlösung);
- 28) **Zieleń malachitowa** = chlorowodorek czterometylo - dwu - paraamido - trójfenylo - karbinolu (vert solide B extra, LB extra, neugrün, victoriagrün, diamantgrün, echtgrün, benzalgrün).

Powyższy wykaz barwników będzie uzupełniany nowymi, nieszkodliwymi dla zdrowia, barwnikami w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

C. Barwniki nieorganiczne (farby),

o ile nie zawierają: arsenu, antymonu, baru, kadmu, chromu, rtęci, ołowiu, miedzi, cynku, cyny, uranu i pochodnych cjanowodoru.

Do barwienia artykułów żywności barwnikami, wyszczególnionymi w punktach B i C, mogą być używane tylko takie barwniki, które zostały wprowadzone w obieg zgodnie z przepisami § 7.

§ 7. Barwniki, przeznaczone do barwienia artykułów żywności, wymienione w punktach B i C § 6, mogą być wprowadzone w obieg nie inaczej, jak po uprzednim zarejestrowaniu ich przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Celem uzyskania rejestracji wytwórcy względnie ich uprawnieni zastępcy powinni złożyć do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku w Warszawie podanie, dołączając do niego:

- 1) 2 próby barwnika w ilości, wystarczającej do zbadania;
- 2) 10 egzemplarzy wzorów etykiet i opakowań, w jakich barwnik ma być wprowadzony w obieg w sprzedaży hurtowej i detalicznej; etykieta barwnika powinna zawierać:
  - a) nazwisko (firmę) wytwórcy lub uprawnionego zastępcy i jego adres,
  - b) adres wytwórni,
  - c) nazwę barwnika naukową (chemiczną, botaniczną) i handlową, jeżeli ta ostatnia ma być używana,
  - d) oznaczenie, że barwnik jest przeznaczony do barwienia artykułów żywności,
  - e) numer... i datę rejestru ....;
- 3) deklarację o składzie barwnika;
- 4) opłatę za badanie.

Barwniki, zarejestrowane przy wprowadzeniu ich w obieg, powinny być zaopatrzone w etykietę, zgodną z przepisami ust. 2 i umieszczoną zarówno na zewnątrz, jak i na bezpośrednim opakowaniu.

Rozdział 2.

Barwienie przedmiotów użytku, przeznaczonych do obiegu.

§ 8. Naczynia, przyrządy, aparaty i przybory, używane przy wyrobie, przechowywaniu, mierzeniu, ważeniu, pakowaniu i spożywaniu artykułów żywności, mogą być barwione tylko barwnikami, wyszczególnionymi w § 6, a ponadto: a) siarczanem baru oraz lakami barytowymi, niezawierającymi węglanu baru i rozpuszczalnych soli barowych, b) tlenkiem chromu, c) cynobrem, d) metalicznymi proszkami miedzi, cyny, cynku, glinu i ich stopów, e) barwnikami, niezawierającymi arsenu i ołowiu, używanymi do szkliwa naczyń, do glazury i emalii, f) barwnikami, niezawierającymi arsenu, używanymi do pokostów i lakierów.

Przepisom niniejszego rozporządzenia nie podlegają wyroby szklane, barwione w swej masie.

§ 9. Środki kosmetyczne mogą być barwione tylko barwnikami, wyszczególnionymi w § 6, zaś środki kosmetyczne do pielęgnowania skóry (mydła, szminki, maści, pudry i t. p.), ponadto: siarczanem baru, siarczkami kadmu i cynku, tlenkami chromu, cyny i cynku oraz cynobrem.

§ 10. Przeznaczone do użytku dla dzieci zabawki, obrazki, farby i wyroby kauczukowe mogą być barwione tylko barwnikami, wyszczególnionymi w § 6, a ponadto: a) siarczanem baru oraz lakami barytowymi, niezawierającymi węglanu baru i rozpuszczalnych soli barowych, b) tlenkiem chromu, c) cynobrem, d) metalicznymi proszkami miedzi, cyny, cynku, glinu i ich stopów, e) siarczkami antymonu i kadmu, f) nierozpuszczalnymi związkami cynku, g) związkami ołowiu i manganu dla barwienia pokostów i farb olejnych, oraz h) barwnikami, używanymi do szkliwa naczyń, do glazury i emalii.

§ 11. Zabrania się barwienia:

- 1) tkanin odzieżowych barwnikami, szkodliwymi dla zdrowia, a w szczególności barwnikami, zawierającymi: arsen, ołów lub ich związki, kwas pikrynowy i koralinę;
- 2) tkanin, przeznaczonych do użytku domowego (zasłony, portjery, dywany, obicia meblowe i t. p.), tapet, obić, sztucznych liści, kwiatów, masek, świec oraz innych przedmiotów użytku domowego barwnikami, zawierającymi arsen lub jego związki;
- 3) świeczek choinkowych — barwnikami, zawierającymi arsen lub jego związki, albo związki rtęci (cynober).

§ 12. Zabrania się używania do malowania wewnątrz (ściany, sufity, podłogi, okna, drzwi i t. p.) mieszkaniowych i innych, w których ludzie stale lub czasowo przebywają, farb klejowych lub wodnych, zawierających arsen lub jego związki.

§ 13. Barwniki, zawierające arsen, rtęć, ołów lub ich związki, jako techniczne zanieczyszczenie, mogą być używane w przypadkach, przewidzianych w § 11 i 12, o ile zanieczyszczenie to nie przekracza nieumniknionej normy przy powszechnie i umiejętnie stosowanych metodach produkcji.

Rozdział 3.

Postanowienia końcowe.

§ 14. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają również zastosowanie do artykułów żywności i przedmiotów użytku, sprowadzanych z zagranicy, oraz z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje.

§ 15. Winni naruszenia właściwych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III tego rozporządzenia.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego w 6 miesięcy po ogłoszeniu, a w stosunku do postanowień § 8 — w 12 miesięcy.

Jednocześnie tracą na tym obszarze moc obowiązującą:

- a) ustawa pruska z dnia 5 lipca 1887 r. o stosowaniu barwników, szkodliwych dla zdrowia, do wyrobu artykułów żywności, używek i przedmiotów użytku (Dz. U. Rz. niem. str. 277);
- b) austriackie rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych i handlu w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości z dnia 17 lipca 1906, dotyczące używania barwników i szkodliwych zdrowiu materiałów przy wyrobie artykułów żywności (wiktualów i środków spożywczych) jak i przedmiotów do użytku, tudzież obrotu przyrządzonych w ten sposób artykułów żywności i przedmiotów do użytku (austr. Dz. U. P. Nr. 142);
- c) art. art. 665 oraz 670 — 676 rosyjskiej ustawy lekarskiej (Zb. pr. ces. ros. T. XIII, wyd. z 1905 r.).

Minister Spraw Wewnętrznych: *H. Józewski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*
